

MELDINGEN VAN ONOORDEELKUNDIG GEBRUIK VAN ANESTHETICA VOOR DERMATOLOGISCH GEBRUIK

Het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) ontving recent meldingen van onoordeelkundig gebruik van anesthetica voor dermatologisch gebruik. Het probleem is van tweërlei aard.

- Deze producten worden frequent toegepast door niet-medisch geschoolde personen in het kader van tatoeages, piercings of esthetische ingrepen.
- In die omstandigheden worden anesthetica soms gebruikt in concentraties die veel hoger liggen dan de concentraties in de beschikbare specialiteiten voor dermatologisch gebruik. Zo gaat het soms om lidocaïne aan 30% (300 mg/g) of prilocaïne aan 20% (200 mg/g).

Daarbij gaat het vaak om magistrale bereidingen door een apotheker afgeleverd, al dan niet op voorschrift van een arts. Wettelijk gezien is voor de aflevering van dergelijke bereidingen geen voorschrift vereist, maar aanpassing van de wetgeving wordt in overweging genomen.

De ongewenste effecten van de anesthetica voor dermatologisch gebruik zijn vooral huidreacties zoals irritatie, dermatitis, jeuk,

erytheem, oedeem. Na resorptie kunnen evenwel systemische ongewenste effecten optreden die soms ernstig zijn: vooral centrale effecten (o.a. agitatie, beven, convulsies, mogelijk gaande tot ademhalingsdepressie en coma) en cardiale effecten (myocarddepressie en perifere vasodilatatie, met hypotensie, bradycardie, aritmieën, hartstilstand). Methemoglobinemie is vooral beschreven met prilocaïne. Systemische ongewenste effecten zijn vooral te verwachten met hoog-gedoseerde preparaten, in risicosituaties (bv. gebruik op grote oppervlakten, gebruik samen met procedures zoals laser, die de resorptie verhogen) en bij risicopersonen (bv. patiënten met hart- of leverlijden, patiënten met psychiatrische stoornissen).

Toepassing van preparaten voor dermatologisch gebruik met hoge concentraties anesthetica is af te raden, zeker door niet-medisch geschoolde personen. Ook aan concentraties zoals beschikbaar in de specialiteiten, zijn er risico's en moet men de nodige voorzorgen nemen. Artsen en apothekers hebben een belangrijke taak bij de voorlichting rond het gebruik van deze middelen.